

R o z s u d o k

V m e n e S l o v e n s k e j r e p u b l i k y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Górásza a členov senátu JUDr. Rudolfa Čirča a JUDr. Ivana Machynika, v právnej veci žalobcu **B.B.**, so sídlom v B., zastúpeného Mgr. K. H., advokátom Advokátskej kancelárie B. so sídlom v B., proti žalovanej **Slovenskej republike**, za ktorú koná Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Chlumeckého č. 2, **o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp.zn. 18 C 36/02, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. januára 2010 sp.zn. 6 Co 148/08, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou podanou na súde 14. mája 2001 žalobca sa domáhal splnenia povinnosti žalovanou nahradiť mu škodu vo výške 474 033 181,-- Sk (15 735 018,95 eur) spolu so 17,6 % úrokmi z omeškania od 17. augusta 2000 až do zaplatenia. Ako rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzoval uplatnené právo, uviedol, že škoda mu bola spôsobená nesprávnym úradným postupom bývalého Katastrálneho úradu Bratislava - Správy katastra pre hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislavu v konaní o návrhu na povolenie vkladu na základe kúpnej zmluvy z 31. mája 1995 uzavretej medzi predávajúcim B., zastúpeným I.

K., a kupujúcim D. týkajúcej sa jeho nehnuteľností v kat.úz. B., zapísaných na liste vlastníctva č. X. ako pozemok parc. č. X. vo výmere X. m², parc. č. X. vo výmere X. m² a parc. č. X. vo výmere X. m². Uviedol, že pre nedostatky, ku ktorým došlo v súvislosti s uzavretím kúpnej zmluvy, nemal byť vklad povolený. Ak napriek tomu orgán katastra rozhodnutím zo 17. januára 1996 č. V. vklad predsa vlastníckeho práva povolil, postupoval nesprávne. Uplatnený nárok právne odôvodňoval ustanovením § 18 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“). Tvrdil, že v dôsledku neprávneho postupu orgánu katastra bola zmarená realizácia obsahu nájomnej zmluvy, ktorú ako prenajímateľ uzavrel dňa 10. mája 1995 s nájomcom R., spočívajúca v platení nájomného.

Okresný súd Bratislava III (súd prvého stupňa) rozsudkom zo 17. júna 2003 č.k. 18 C 36/02-248 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 395 411 283,-- Sk (13 125 250,05 eur) so 17,6 %-ným úrokom z omeškania od 17. augusta 2000 až do zaplataenia a povinnosť zaplatiť mu aj náhradu trov konania v sume 5 091 276,-- Sk (168 999,4 eur) do rúk jeho zástupcu, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol. Uplatnený nárok do výšky prisúdenej sumy považoval za dôvodný poukazujúc na výsledky vykonaného dokazovania, z ktorého vyvodil záver, že katastrálny úrad v dôsledku nesprávneho úradného postupu spočívajúceho v nedôslednom skúmaní náležitostí kúpnej zmluvy a oprávnenia predávajúceho previesť vlastnícke právo, povolil vklad vlastníctva, hoci tento povolený nemal byť, čím žalobcovi za čas od rozhodnutia o vklade dňa 18. januára 1996 do uzavretia dohody s kupujúcou D. o odstúpení od kúpnej zmluvy dňa 13. júla 1999 ušiel zisk z prenájmu nehnuteľností obchodnej spoločnosti R.

Krajský súd v Bratislave (odvolací súd), konajúci o odvolaní žalovanej, rozsudkom z 22. júna 2006 sp.zn. 6 Co 332/03 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom, žalobe vyhovujúcim výroku, zmenil tak, že žalobu zamietol. Zároveň rozhodol o povinnosti žalobcu zaplatiť žalovanej náhradu trov konania 7 296 396,-- Sk (242 195,97 eur) na účet jej zástupcu. Na rozdiel od súdu prvého stupňa bol toho názoru, že uplatnený nárok nemožno priznať, pretože pokiaľ výsledkom prípadného nesprávneho úradného postupu bolo vydanie rozhodnutia, mohla by prichádzať do úvahy len zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu, ktorej podmienkou je zrušenie nezákonného rozhodnutia, k čomu však nedošlo. Nárok považoval tiež za premlčaný odvolávajúc sa na výsledky vykonaného dokazovania, z ktorého je podľa neho zrejmé, že kúpnu zmluvu prevzal člen predstavenstva

žalobcu 19. januára 1996 a teda žalobca už v uvedený deň mohol mať vedomosť o nesprávnom úradnom postupe, ako aj o tom, že mu vzniká majetková ujma vo forme nevyplateného nájomného. Zamietnutie žaloby odôvodnil aj záverom, že v čase od 17. januára 1996 do 13. júla 1999 bola vlastníkom nehnuteľností D., preto žalobcovi nemohla vzniknúť škoda ním tvrdeným spôsobom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (dovolací súd), rozhodujúci o dovolaní žalobcu, rozsudkom z 28. apríla 2008 sp.zn. 4 Cdo 9/2007, zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rozhodol tak z dôvodu, že odvolací súd vykonal dňa 13. októbra 2005 výsluch svedkyne Ing. M. H. bez toho, aby o vykonaní tohto dôkazu upovedomil účastníkov. Pretože odvolací súd takto nepostupoval, odňal účastníkom a teda aj žalobcovi, ktorý túto okolnosť výslovne v dovolaní namietal, možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku, zákona č. 99/1963 v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“). V odôvodnení svojho rozhodnutia dovolací súd tiež uviedol, že vzhľadom na dôvod zrušenia rozsudku odvolacieho súdu, nemohol sumarizovať skutkové zistenia, z ktorých vychádzal odvolací súd, a posudzovať správnosť jeho právnych záverov vo väzbe na zistený skutkový stav, pretože by to bolo v tomto štádiu konania predčasné.

Odvolací súd potom rozsudkom z 27. januára 2010 sp.zn. 6 Co 148/08 (znova) zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu zamietol. V časti týkajúcej sa náhrady trov konania zmenil napadnuté rozhodnutie tak, že žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej, na účet jej zástupcu, náhradu trov konania v sume 228 175,21 eur. Žalobcovi uložil aj povinnosť zaplatiť žalovanej, na účet jej zástupcu, náhradu trov odvolacieho konania v sume 106 174,84 eur. Dospel k záveru, že žalobca síce uplatnil právo včas, keďže o povolení vkladu sa dozvedel až v decembri 1998, neurobil tak ale dôvodne. Podľa odvolacieho súdu súd prvého stupňa vec nesprávne posúdil podľa ustanovenia § 18 zákona č. 58/1969 Zb. namiesto ustanovení § 3 a § 4 ods. 1 tohto zákona. Podľa odvolacieho súdu výsledkom (nesprávneho) postupu orgánu katastra bolo napokon vydanie rozhodnutia zo 17. januára 1996 č. V. „Takýto nesprávny úradný postup bolo možné preskúmať len na základe navrhovateľom podaného návrhu na začatie konania v správnom súdnictve podaného proti danému rozhodnutiu, ktorý ale navrhovateľ nikdy nepodal, teda nevyužil zákonnú možnosť podať proti tomuto rozhodnutiu (ako nezákonnému) opravný prostriedok. Znamená to, že dané rozhodnutie nebolo príslušným orgánom nikdy zrušené“. Vychádzajúc

z uvedeného ustálil, že žalovaná už len z tohto dôvodu „nie je nositeľom zodpovednosti za škodu“. Odvolací súd sa v ďalšej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia „pre úplnosť“ zoberal aj ďalšími skutočnosťami, z ktorých žalobca vyvodzoval nesprávny úradný postup orgánu katastra „aj z pohľadu ustanovenia § 18 zákona č. 58/1969 Zb. bez zreteľa na existenciu rozhodnutia zo dňa 17.1.1996, č. V.“ Ustálil, že postup orgánu katastra bol síce nesprávny, neboli ale preukázané ďalšie predpoklady vzniku zodpovednosti štátu, a to vznik škody za obdobie od 18. januára 1996 do 13. júla 1999 a existencia príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom orgánu katastra a vznikom škody. Ak totiž žalobca vyvodzoval vznik škody z toho, že obchodná spoločnosť R., s ktorou uzavrel nájomnú zmluvu, nemohla užívať predmetné pozemky (a tak pochopiteľne neplatila žalobcovi ako prenajímateľovi ani nájomné) z dôvodu, že pozemky boli oplotené a strážené bezpečnostnou službou, tak takýto stav orgán katastra nezavinil, čo naostatok netvrdil ani sám žalobca. Povolením vkladu do katastra žalobca prestal byť vlastníkom predmetných pozemkov a do jeho práv a povinností ako prenajímateľa vstúpil nový vlastník pozemkov D. Žalobcovi od tohto času už nepatrilo právo predmetné nehnuteľnosti držať, užívať a nakladať s nimi. Žalobcovi mohlo vzniknúť právo na náhradu škody iba za čas od 10. mája 1995 do 17. januára 1996, kedy ešte bol vlastníkom nehnuteľností, za toto obdobie ale náhrada škody nebola uplatnená. Právo žalobcu, ako prenajímateľa nehnuteľností, voči nájomcovi na platenie nájomného sa stalo nevyhnutným nie v súvislosti s nesprávnym postupom orgánu katastra. K tomu uviedol, že k oploteniu a stráženiu prenajatých nehnuteľností došlo už v máji 1995, kým konanie na katastrálnom úrade sa začalo až v decembri 1995 a rozhodnutie o povolení vkladu bolo vydané až v januári 1996. Toto rozhodnutie nebolo zrušené a bolo účinné až do augusta 1999; ak aj žaloba podal žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy z 31. mája 1995, túto zobral späť. Bezprostrednou príčinou škody nebol ani postup orgánu katastra pri doručovaní rozhodnutia o povolení vkladu.

Proti rozsudku odvolacieho súdu žalobca podal dovolanie. Navrhol napadnuté rozhodnutie zmeniť tak, že rozsudok súdu prvého stupňa bude potvrdené, alebo napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil dovolacím dôvodom podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. (rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci). Na odôvodnenie svojho rozhodnutia žalobca uviedol, že ku škode došlo nesprávnym úradným postupom orgánu katastra, ktorý spočíval v tom, že bolo vydané rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva, hoci neboli odstránené nedostatky návrhu a boli porušené predpisy o doručovaní. Nepovažuje za dôvodný

záver odvolacieho súdu, že danú vec bolo potrebné posúdiť podľa ustanovení zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Podľa žalobcu „v tomto prípade primárny bol nesprávny úradný postup, ktorý až následne vyústil do nezákonného rozhodnutia“. Uzavretím dohody s D., o odstúpení od kúpnej zmluvy a uzavretím novej kúpnej zmluvy „stratila otázka zákonnosti alebo nezákonnosti rozhodnutia o vklade akýkoľvek význam, pretože pôvodná zmluva sa od počiatku zrušila“. To pravda neznamenovalo legalizáciu nesprávneho úradného postupu orgánu katastra. „Anulovanie právnej účinnosti rozhodnutia o vklade vlastníckeho práva na základe pôvodnej zmluvy malo ten praktický dopad, že žalobca už nemohol podať žalobu na náhradu škody podľa prvej hlavy zák. č. 58/1969 Zb., ale len podľa druhej časti, a to podľa § 18“, dôvodil žalobca. Nedostatkom rozhodnutia odvolacieho súdu podľa žalobcu je i to, že pri hodnotení príčinného vzťahu si neujasnil, „aký právny vzťah u navrhovateľa bol narušený a akým spôsobom“. K tomu uviedol, že rušenie jeho držby predmetných nehnuteľností, „ako menej intenzívny stav“ trvalo iba do 17. januára 1996. Po tomto čase, vydaním rozhodnutia o povolení vkladu, bol ale zbavený svojho vlastníctva k nehnuteľnostiam. Za rušenie držby zodpovedá iný subjekt, ale za „stav zbavenia vlastníctva“ nepochybne orgán katastra. Ostatne uvedené je primárnou a jedinou príčinou vzniku škody; iné príčiny vzniku škody neboli ani zistené.

Žalovaná navrhla dovolanie žalobcu zamietnuť, pretože ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je správny. Podľa žalovanej odvolací súd správne posúdil vec podľa ustanovení o zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu a náležite ustálil, že keďže nezákonné rozhodnutie č. V. zo 17. januára 1996 nebolo príslušným orgánom zrušené, nie je daný predpoklad vzniku zodpovednosti štátu za vznik škody. Správne sú podľa žalovanej aj závery odvolacieho súdu aj o nedostatku príčinnej súvislosti pojaté v dôvodoch jeho rozhodnutia pre prípad, že by sa daná vec posudzovala podľa ustanovení o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

Žalobca v replike na vyjadrenie žalovanej spochybnil jej informovanosť o tom, „o čo v spore ide“. Podľa žalobcu „v danej veci nie je podstatné, či vkladové rozhodnutie bolo alebo nebolo zrušené, prípadne aké ďalšie žaloby žalobca podal, ale skutočnosť [...] že žalovaný pred aj pri vydaní rozhodnutia o vklade postupoval v rozpore s katastrálnym zákonom. Tento nesprávny úradný postup bol ukončený rozhodnutím, ktoré nemalo byť vydané. V reťazi príčinnej súvislosti je toto rozhodnutie posledným, ktorého zápisom došlo k zmene vlastníctva a teda k zbaveniu vlastníctva žalobcu k prenajatým nehnuteľnostiam“.

Dovolací súd konajúci o novom dovolaní žalobcu, po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania, keďže jeho nariadenie nepovažoval za potrebné (§ 243a ods. 1 O.s.p.), v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je podľa zákona (§ 242 ods. 1 O.s.p.) viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi a obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ tieto mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale aj podľa ich obsahu.

Vzhľadom na vyššie uvedenú zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným).

Žalobca vady konania v zmysle § 237 O.s.p. nenamietal a v dovolacom konaní žiadna z týchto väd ani nevyšla najavo (odvolací súd napokon výsluch svedkyne Ing. M. H. nerealizoval, keďže žalobca netrval na jej výsluchu).

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnúť aj vtedy, keď na ňu dovolanie nepoukazuje, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných

v § 237 O.s.p., nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Procesné vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. nevyšli v dovolacom konaní najavo.

Dovolací súd potom pristúpil ku skúmaniu vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu z hľadiska dovolacieho dôvodu, ktorý žalobca v dovolaní uplatňuje, vrátane jeho obsahového vymedzenia. Dospel k záveru, že obsah jeho dovolania nie je spôsobilý spochybníť správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska dovolacích dôvodov výslovne v ňom uvedených.

Vzhľadom na čas vzniku žalobcom tvrdenej škody, bolo potrebné danú vec v zmysle ustanovenia § 27 ods. 2 (prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. júla 2004) zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, posúdiť podľa zákona č. 58/1959 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, tak ako to súdy nižších stupňov správne aj urobili.

Podľa § 1 ods. 1, prvá veta zákona č. 58/1969 Zb. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktoré v občianskom súdnom konaní a v konaní pred štátnym notárstvom, v správnom konaní, ako aj v konaní pred miestnym ľudovým súdom, a ďalej v trestnom konaní, pokiaľ nejde o rozhodnutie o väzbe alebo treste, vydal štátny orgán alebo orgán štátnej organizácie (ďalej len "štátny orgán"). Podľa § 1 ods. 2 tohto zákona zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť. Podľa § 4 ods. 1 zákona nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Rozhodnutím tohto orgánu je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný. Podľa § 4 ods. 2 zákona ako výnimku z ustanovenia odseku 1 možno uplatniť nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím vykonateľným bez ohľadu na jeho právoplatnosť, ak toto rozhodnutie bolo na základe opravného prostriedku (§ 3) zrušené alebo zmenené.

Podľa § 18 ods. 1 zákona štát zodpovedá za škodu spôsobenú v rámci plnenia úloh štátnych orgánov a orgánov spoločenskej organizácie uvedených v § 1 ods. 1 nesprávnym

úradným postupom tých, ktorí tieto úlohy plnia. Podľa § 18 ods. 2 zákona zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Zákon č. 58/1959 Zb. teda rozlišuje dve základné formy objektívnej zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú v súvislosti s výkonom štátnej moci štátnymi a inými poverenými orgánmi. Nevyhnutnou podmienkou zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím podľa § 1-17 zákona (špecifickou súčasťou je zodpovednosť za škodu nezákonným rozhodnutím o väzbe a treste) je existencia rozhodnutia, ktorým v konkrétnej veci štátny orgán aplikuje pravidlo právnej normy na ním posudzovaný prípad a rozhoduje tak o právach a povinnostiach individuálnych subjektov. Podľa ustanovenia § 4 zákona je nevyhnutnou podmienkou zodpovednosti štátu, aby bolo právoplatné alebo bez ohľadu na právoplatnosť vykonateľné rozhodnutie ako nezákonné zrušené či zmenené. Vznik zodpovednosti štátu podľa prvej hlavy prvej časti zákona č 59/1969 Zb. teda predpokladá zistenie, že rozhodnutie bolo nezákonné a odstránenie (zrušenie) nezákonného rozhodnutia, lebo inak by sa súčasťou existenciou nezákonného rozhodnutia a rozhodnutia priznávajúceho zodpovednostný nárok na základe jeho nezákonnosti vytvoril nekonsolidovaný právny stav. Rozhodnutie vydané vo veci nezákonnosti rozhodnutia príslušným orgánom je pre súd rozhodujúci o náhrade škody záväzná (§ 4 ods.1), a tento súd musí vychádzať zo zistenia nezákonnosti príslušným orgánom, resp., musí sa držať jeho výroku, že napadnuté rozhodnutie nie je nezákonné. Súd rozhodujúci o zodpovednosti štátu nemôže sám otázku jeho nezákonnosti v žiadnom smere preskúmať (§ 135 ods. 2 O.s.p.).

Druhá forma objektívnej zodpovednosti štátu (§ 18-19 zákona) je spojená s nesprávnym úradným postupom, ktorým je porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre postup štátneho orgánu pri jeho činnosti. Ide spravidla o postup, ktorý s rozhodovacou činnosťou nesúvisí. I keď podľa uvedených ustanovení nie je vylúčená zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom vykonávaným v rámci činnosti rozhodovacej, je pre túto formu zodpovednosti určujúce, že úkony tzv. úradného postupu samy o sebe k vydaniu rozhodnutia nevedú a ak je rozhodnutie vydané, bezprostredne sa v jeho obsahu neodráža. Z tohto hľadiska je nesprávnym úradným postupom súvisiacim s rozhodovacou činnosťou napr. nevydanie či oneskorené vydanie rozhodnutia, prípadne iná nečinnosť štátneho orgánu či iné vady v spôsobe vedenia konania. Štát podľa uvedených ustanovení zodpovedá za predpokladu, že poškodenému vznikla škoda, ktorá je

v príčinnej súvislosti s takým chybným postupom, teda ak je neprávny postup orgánu štátu so vznikom škody vo vzťahu príčiny a následku.

Pokiaľ ale orgán štátu zisťuje podmienky a predpoklady pre vydanie rozhodnutia, za tým účelom zhromažďuje podklady (dôkazy), hodnotí zistené skutočnosti, tieto právne posudzuje a pod., ide o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu rozhodnutia; prípadné nesprávnosti či vady pri zisťovaní podkladov a pri ich posudzovaní sa potom prejaví práve v obsahu rozhodnutia a z hľadiska zodpovednosti štátu môžu byť hodnotené len podľa § 1 – 17 zákona č. 58/1959 Zb. Za nesprávny úradný postup v zmysle § 18 uvedeného zákona teda nie je možné považovať pochybenie a nedostatky spočívajúce v tom, že štátny orgán pred svojím rozhodnutím nesprávne vyhodnotil podmienky jeho vydania a že v dôsledku toho je ním vydané rozhodnutie nesprávne a nemalo byť vydané, prípadne že malo byť vydané v inej podobe či za iných okolností.

Správa katastra je ako orgán štátnej správy súčasťou výkonnej moci štátu a je v jej kompetencii rozhodovať, či sú splnené podmienky na povolenie zápisu práv k nehnuteľnostiam do katastra na základe vkladu práv k nehnuteľnostiam. Vkladové konanie ako návrhové správne konanie sa začína na návrh účastníka konania, pričom katastrálny zákon zakotvuje jednak obligatórne náležitosti návrhu, na základe ktorého sa vkladové konanie začína, ako aj príkladne prílohy návrhu, ktoré má účastník vkladového konania spolu s návrhom na povolenie vkladu predložiť. V priebehu vkladového konania správa katastra ako správny orgán posudzuje podstatné náležitosti príslušného zmluvného typu, a to z hľadiska kritérií, ktoré sú príkladne uvedené v ustanovení § 31 ods. 1 a 2 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) a predmetnú zmluvu posudzuje aj v intenciách ustanovenia § 42 ods. 1 a 2 uvedeného zákona. To znamená, že vkladové konanie predstavuje *rozhodovací* procesný postup, pri ktorom správa katastra ako správny orgán na základe predložených písomných podkladov podľa § 31 ods. 1 a 2 katastrálneho zákona a § 42 ods. 1 a 2 posudzuje všetky skutočnosti (podmienky vkladu podľa § 31 ods. 1 a 2 katastrálneho zákona a § 36b ods. 2 vyhlášky č. 79/1996 Z.z. účinnej a platnej do 30. novembra 2009), ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu. Výsledkom tohto rozhodovacieho procesného postupu je *rozhodnutie* o povolení vkladu alebo rozhodnutie o zamietnutí návrhu na vklad (pozri napr. rozsudky Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 8 Sžo 17/20071, sp. zn. Sžo 204/2008).

V posudzovanej veci žalobcom vytýkaný postup správy katastra naostatok vyústil do prijatia rozhodnutia o povolení vkladu. Chybné posúdenie predpokladov a podmienok povolania vkladu teda nepredstavuje nesprávny úradný postup, ale nesprávnosť samotného rozhodnutia.

V posudzovanej veci však žaloba k uplatneniu tejto formy zodpovednosti štátu za škodu nesmeruje, žalobca nárok predbežne neprejednal v zmysle § 9 zákona a naostatok nebolo ani zistené (žalobca to ani netvrdil), že by rozhodnutie správy katastra o povolení vkladu bolo zrušené.

Dovolací súd nepovažuje za dôvodné tvrdenie žalobcu, že dohodou o odstúpení od kúpnej zmluvy „stratila otázka zákonnosti alebo nezákonnosti rozhodnutia o vklade akýkoľvek význam, pretože pôvodná zmluva sa od počiatku zrušila“ a tým sa „anulovala právna účinnosť rozhodnutia o vklade vlastníckeho práva na základe pôvodnej zmluvy“, čo malo ten praktický dopad, že žalobca už nemohol podať žalobu na náhradu škody podľa prvej hlavy prvej časti zákona č. 58/1969 Zb., ale len podľa § 18 tohto zákona.

Dovolací súd už vyššie uviedol, že vznik zodpovednosti štátu podľa prvej hlavy prvej časti zákona č. 59/1969 Zb. predpokladá zistenie, že rozhodnutie, z ktorého vznikla škoda, príslušný orgán zrušil pre nezákonnosť, lebo inak by sa súčasťou existenciou nezákonného rozhodnutia a rozhodnutia priznávajúceho zodpovednostný nárok na základe jeho nezákonnosti, vytvoril nekonsolidovaný právny stav. Konaniu o zodpovednostnom nároku musí teda predchádzať konanie sledujúce zistenie nezákonnosti a zrušenie nezákonného rozhodnutia. Požiadavka, aby nezákonné rozhodnutie zrušil príslušný orgán, je prelomená len výnimkou uvedenou v ustanovení § 4 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb., podľa ktorého ako výnimku z ustanovenia odseku 1 (nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán) možno uplatniť nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím vykonateľným bez ohľadu na jeho právoplatnosť, ak toto rozhodnutie bolo na základe opravného prostriedku zrušené alebo zmenené. O takú výnimku ale v danej veci nejde.

Odvolací súd svoje rozhodnutie, ktorým zmenil rozsudok súdu prvého stupňa, založil súčasne na dvoch na sebe nezávislých dôvodoch neopodstatnenosti uplatneného práva na náhradu škody; jednak dôvodil, že výsledkom úradného postupu správy katastra bolo

vydanie rozhodnutia o povolení vkladu, ktoré právoplatné rozhodnutie nebolo zrušené, teda že nie sú splnené podmienky zodpovednosti štátu podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona, jednak dôvodil aj tým, že aj v prípade, že by išlo o nesprávny úradný postup, nie sú tu ďalšie predpoklady zodpovednosti štátu, a to existencia škody a ani príčinnej súvislosti medzi postupom orgánu katastra a škodou. Ak je správny jeho záver, že v danej veci nejde o nesprávny úradný postup, ale o nesprávne rozhodnutie (ktoré ale nebolo zrušené), ktorý záver sám osebe postačovalo k zamietnutiu žaloby, je nadbytočné zaoberať sa dovolacími námietkami smerujúcimi proti záveru o neexistencii škody a príčinnej súvislosti, pretože na celkový záver odvolacieho súdu to nemôže mať vplyv.

Keďže odvolací súd na daný skutkový stav použil správny právny predpis, tento aj správne vyložil a jeho právne závery zodpovedajú hypotéze použitého právneho predpisu, rozsudok odvolacieho súdu je z hľadiska ostatného dovolacieho dôvodu (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) správny. Nakoľko nebolo zistené, že by konanie odvolacieho súdu bolo postihnuté vadou uvedenou v ustanovení § 237 O.s.p. alebo inou vadou, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, dovolací súd dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 1 O.s.p. rozsudkom zamietol.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd ale žalovanej nepriznal náhradu trov, pretože nepodala návrh na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. mája 2011

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová